

Nota van B&W

Portefeuille mr. B. B. Schneiders
Auteur M.J. Patist - Verheij
Telefoon 5113814
E-mail: mjpgatist@haarlem.nl
VVH/VHR Reg.nr. 2008/46560
Te kopiëren:
B & W-vergadering van 1 april 2008

Onderwerp

Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2008-2010

Bestuurlijke context

Vanaf 1 januari 2008 is iedere gemeente verplicht om een nota Integraal Veiligheidsbeleid te hebben. Met deze nota komen we tegemoet aan deze wettelijke plicht. Tevens komen we met deze nota tegemoet aan de wens van de Raad en de toezegging van de burgemeester in de begrotingsraad van november 2007 dat deze nota samen met de actieprogramma's in 2008 aan de Raad wordt aangeboden. In de programmabegroting 2008-2012 wordt verwezen naar de door het college vast te stellen actieprogramma's die als bijlage bij deze nota zijn opgenomen.

In de nota worden de inhoudelijke veiligheidsthema's benoemd, die de komende jaren extra aandacht krijgen. De gekozen inhoudelijke thema's zijn Jeugd en Veiligheid, de Veilige Binnenstad, Branden en crises en wijkveiligheid. Deze thema's worden uitgewerkt in doelstellingen. Hiermee wordt een kader gesteld voor de uitwerking van de thema's in actie- of uitvoeringsprogramma's. Voor de thema's Jeugd & Veiligheid en Veilige binnenstad heeft deze uitwerking al plaatsgevonden (in de bijlage zijn deze opgenomen). Bij het opstellen van de nota is rekening gehouden met de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen. Tevens zijn de afspraken die in het kader van het Grotestedenbeleid (BDU Sociaal) en het daarop afgestemde Ontwikkelingsprogramma Haarlem (OPH) zijn gemaakt, in de nota meegenomen. De nota biedt hiermee een samenhangende ambitie waaraan in de komende jaren door alle betrokkenen kan worden gewerkt.

De nota is tot stand gekomen in samenwerking met de politie (district Haarlem), het OM, de brandweer en de gemeente. Bij de totstandkoming van de in de bijlage opgenomen actieprogramma's is actief samengewerkt met diverse afdelingen uit de gemeente, SDO's, Bureau Jeugdzorg, de politie en het OM.

Raadsparagraaf:

De nota IVB is kaderstellend, het geeft de strategische visie en prioriteiten ten aanzien van veiligheid over de gemeente tot 2010 weer.

B&W-besluit:

1. Het college stemt in met de nota integraal veiligheidsbeleid 2008-2010.
2. Het college stelt de actieprogramma's 2008-2009 vast en legt deze ter kennisname voor aan de Raad.
3. De uitvoeringsactiviteiten die voortvloeien uit de nota IVB worden in 2008 en 2009 gedekt uit de middelen van het Grotestedenbeleid (BDU Sociaal). Daarna volgt nadere prioritering en voorstellen voor dekking. In de begroting zijn ze opgenomen onder product 2.1.
4. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht
5. Het raadsstuk wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, nadat de commissie Bestuur hierover een advies heeft uitgebracht

Gemeente Haarlem

Nota Integraal Veiligheidsbeleid
2008-2010

20 maart 2008

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Het belang en de opzet van deze nota.....	3
1.1. We willen één van de veiligste steden blijven	3
1.2. Uitgangspunten van de nota.....	4
1.3. Opzet van de nota	4
2. Ontwikkelingen: tussen wijk en wereld.....	5
2.1. Ontwikkelingen op nationaal niveau	5
2.2. Ontwikkelingen op (inter)regionaal niveau	6
3. Visie op integraal veiligheidsbeleid.....	9
3.1. Strategische doelstelling	9
3.2. Uitgangspunten voor beleid en uitvoering	9
3.3. Strategische veiligheidspartners	11
3.4. Flankerende beleidsprocessen.....	12
4. Veiligheid in Haarlem	13
4.1. Sociale veiligheid in beeld.....	13
4.2. Fysieke veiligheid in beeld	14
5. De inhoudelijke prioriteiten tot en met 2010	15
5.1. De gemaakte keuzes en argumentatie	15
5.2. Jeugd & veiligheid.....	16
5.3. Binnenstad	17
5.4. Wijkveiligheid	18
5.5. Branden en crises	18
6. Versterken van het systeem	20
6.1. Integraal veiligheidsbeleid betekent samenwerken.....	20
6.2. Regie en grip op het lokaal integraal veiligheidsbeleid	20
6.3. Samenwerking bezien vanuit een breder perspectief.....	21
7. Randvoorwaarden.....	23
7.1. Planning en control	23
7.2. Financiën	23

1. Het belang en de opzet van deze nota

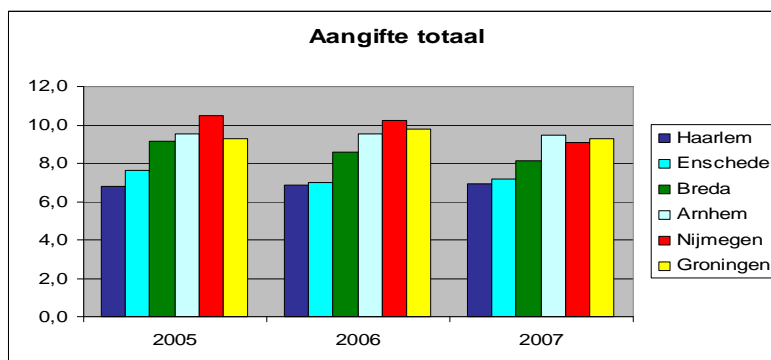
1.1. We willen één van de veiligste steden blijven

Haarlem is een prettige stad om in te wonen en te werken. Dit blijkt onder andere uit de leefbaarheids- en veiligheidsmonitor van 2007¹⁾. Onveiligheid is echter een fenomeen dat in objectieve zin steeds meer voorkomt. Burgers in Haarlem zijn, in vergelijking met 2005, steeds vaker slachtoffer van delicten. Opvallend is echter dat de onveiligheidsbeleving verbeterd: steeds minder burgers voelen zich (wel eens) onveilig in Haarlem. In vergelijking met andere grote steden is Haarlem dan ook relatief veilig. Hoewel Haarlem in algemene zin een veilige gemeente is, moet worden beseft dat een veilige gemeente geen vanzelfsprekende zaak is. Het vraagt voortdurend om aandacht van de politiek, het bestuur en de ambtelijke organisatie, maar zeker ook van de politie, de veiligheidsregio, het maatschappelijk middenveld en de burgers. Hierbij speelt mee dat veiligheid geen statisch begrip is. De bedreigingen die onder de noemer van ‘onveiligheid’ worden geschaard, veranderen. In de afgelopen jaren is de aandacht voor nieuwe crises, zoals overstromingen en pandemieën, aanzienlijk toegenomen.

Het gegeven dat veiligheid voortdurend om aandacht vraagt en een dynamisch karakter heeft, maakt het noodzakelijk de aandacht van alle betrokken partijen te richten op de onderwerpen die voor de stad Haarlem de komende jaren van belang zijn. De bestuurlijke ambitie is duidelijk: Haarlem moet één van de veiligste steden van Nederland blijven. De gemeente Haarlem wil structureel tot de top vijf van de veiligste steden (met een inwonersaantal van 100.000+) behoren (zie tabel 1). Deze ambitie kan niet door één partij worden volbracht, maar moet wel door één partij worden geregisseerd. De gemeente Haarlem heeft de regierol in het lokaal veiligheidsbeleid en heeft vanuit deze hoedanigheid een nota opgesteld voor de periode 2008-2010.

In de nota worden de inhoudelijke thema’s benoemd, die de komende jaren extra aandacht krijgen. Deze thema’s worden uitgewerkt in doelstellingen. Hiermee wordt een kader gesteld voor de uitwerking van de thema’s in actie- of uitvoeringsprogramma’s. Voor de thema’s Jeugd & Veiligheid en Veilige binnenstad heeft deze uitwerking al plaatsgevonden. Bij het opstellen van de nota is rekening gehouden met de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen. De afspraken die in het kader van het Grotestedenbeleid (BDU Sociaal) en het daarop afgestemde Ontwikkelingsprogramma Haarlem (OPH) zijn gemaakt, zijn in de nota meegenomen. De nota biedt hiermee een samenhangende ambitie waaraan in de komende jaren door alle betrokkenen kan worden gewerkt.

Tabel 1: Haarlem vergelijkt al jaren haar aangifte cijfers (van woninginbraak, geweld, zedendelicten, auto- inbraak en diefstal, fietsendiefstal, vernieling) met die van een zestal vergelijkbare gemeenten (qua omvang en problematiek). In onderstaande tabel is te zien dat Haarlem goed scoort.

¹⁾ Onderzoek en Statistiek gemeente Haarlem, *Leefbaarheids- en veiligheidsmonitor 2007*, oktober 2007.

1.2. Uitgangspunten van de nota

De nota is uitgewerkt op basis van enkele richtinggevende uitgangspunten. Deze uitgangspunten worden hieronder benoemd en toegelicht.

De nota gaat over fysieke en sociale veiligheid

In het kader van de zorg voor integrale veiligheid kan een onderscheid worden gemaakt tussen fysieke en sociale veiligheid. De fysieke veiligheid heeft betrekking op alle risico's die het gevolg zijn van allerlei ongevallen. De sociale veiligheid heeft betrekking op alle risico's die het gevolg zijn van moedwillige criminele handelingen van derden. Het onderscheid tussen beide is van belang, omdat er op beide terreinen sprake is van een andere aanpak met (veelal) andere partners. Tegelijkertijd is er ook sprake van samenhang tussen de beide terreinen. Door in deze nota aandacht te besteden aan zowel de fysieke als de sociale veiligheid, wordt het mogelijk een samenhangende ambitie op het gebied van veiligheid te presenteren.

De nota is uitgewerkt op basis van het Kernbeleid Veiligheid van de VNG

Om de ontwikkeling en uitvoering van lokaal (integraal) veiligheidsbeleid door gemeenten te ondersteunen, heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een handreiking ontwikkeld. Dit wordt het Kernbeleid Veiligheid genoemd. De handreiking bevat een methode om te komen tot beleidsontwikkeling en beleidsbepaling. Bij het opstellen van deze nota is gebruik gemaakt van deze methode. Hiermee wordt tevens voldaan aan de afspraken die hierover in het Regionaal College van de politieregio Kennemerland zijn gemaakt. Elke gemeente in de regio Kennemerland hanteert het kernbeleid als uitgangspunt voor de ontwikkeling van lokaal veiligheidsbeleid.

De nota slaat een brug tussen externe ontwikkelingen en interne ambities

De Nota Integraal Veiligheidsbeleid is van 'buiten naar binnen' opgesteld. Dit betekent dat grondig is gekeken naar de ontwikkelingen die op nationaal, interregionaal, regionaal en lokaal niveau spelen en wat hiervan de betekenis is voor Haarlem. De (interne) ambities zijn hieraan gekoppeld, zodat het beleid optimaal is afgestemd op de omgeving. Dit betekent dat de nota beschrijft in welke richting het integraal veiligheidsbeleid zich moet ontwikkelen. De concrete uitwerking vindt, zoals gezegd, plaats in de onderliggende actie- en uitvoeringsprogramma's.

1.3. Opzet van de nota

De nota bestaat uit zeven hoofdstukken:

- in het volgende hoofdstuk worden de externe ontwikkelingen beschreven
- in hoofdstuk 3 wordt de visie op integraal veiligheidsbeleid beschreven
- in hoofdstuk 4 wordt in kaart gebracht hoe de veiligheidssituatie in Haarlem eruit ziet
- in hoofdstuk 5 worden de inhoudelijke prioriteiten voor de komende jaren beschreven
- in hoofdstuk 6 wordt op de versterkingen in het systeem ingegaan
- in hoofdstuk 7 wordt ingegaan op de randvoorwaarden voor de uitvoering van het beleid.

2. Ontwikkelingen: tussen wijk en wereld

2.1. Ontwikkelingen op nationaal niveau

Van repressie naar preventie

In de periode 2002-2006 is er vanuit de rijksoverheid een veiligheidsstrategie ingezet die sterk gericht was op repressie. In 2002 is met de beleidsnota ‘Naar een veiliger samenleving’²⁾ een lijn ingezet waarbij de nadruk lag op de gerichte aanpak van degenen die in ons land verantwoordelijk zijn voor een groot deel van de overlast en criminaliteit (veelplegers, harde kernjeugd). Onder andere door middel van concrete (prestatie)afspraken met onder andere de politie en het versterken van de ketensamenwerking is het gelukt om in de periode 2002-2006 de criminaliteit tegen burgers met 10% terug te dringen.

In het Coalitieakkoord van het huidige kabinet is afgesproken dat in 2008-2010 de criminaliteit met 25% gedaald moet zijn ten opzichte van 2003. De doelstelling van het Veiligheidsprogramma wordt hiermee gehandhaafd. Meer dan in de periode 2002-2006 komt de komende jaren de nadruk op preventie te liggen. Het kabinet kiest nadrukkelijk voor een combinatie van preventie, bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving en nazorg. Vanuit de gedachte ‘Veiligheid begint bij voorkomen’ wordt de komende jaren gestuurd op de inspanningen op lokaal niveau en worden instrumenten aangedragen om de aanpak op lokaal niveau te optimaliseren.

Sterke focus op jeugdcriminaliteit

In het verlengde van de toenemende nadruk op preventie is er in het nationale beleid sprake van een sterke oriëntatie op jeugdcriminaliteit. Door een persoonsgerichte aanpak moet worden voorkomen dat jongeren zich (opnieuw) schuldig maken aan criminaliteit. In het kader van deze aanpak benadrukt het kabinet de noodzaak van nauwe samenwerking tussen alle betrokken instanties. Aan deze noodzaak kan volgens het kabinet invulling worden gegeven door ‘het veiligheidshuis’ (zie ook hoofdstuk 6). In een veiligheidshuis zijn zowel justitiële als jeugd- en welzijnsorganisaties bij elkaar gehuisvest als gevolg waarvan er een meer natuurlijke neiging tot samenwerking en informatie-uitwisseling bestaat. Het kabinet wil daarom een landelijke dekking van veiligheidshuizen. Tot slot kan in het kader van de focus op jeugdcriminaliteit worden opgemerkt dat naar verwachting op 1 januari 2008 het wetsvoorstel ‘gedragsbeïnvloeding jeugdigen’ wordt ingevoerd. Dit wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om op de persoon gerichte maatregelen te nemen. In combinatie met het verbeteren van de justitiële interventies en de nazorg moet dit leiden tot een substantiële vermindering van de recidive onder jongeren.

Toenemende aandacht voor wijken

Het huidige kabinet heeft in het Coalitieakkoord afgesproken extra aandacht te geven aan achterstandswijken waar zich een ernstige cumulatie van problemen voordoet. Onveiligheid, zowel in objectieve als subjectieve zin, doet afbreuk aan de kwaliteit van de leefomgeving en is een beperkende factor in de sociaal-economische ontwikkeling van een wijk. De afspraken in het Coalitieakkoord zijn uitgewerkt in het Actieplan Krachtwijken, dat onder de verantwoordelijkheid van de minister van VROM is opgesteld. Hoewel de focus in dit Actieplan ligt op de aanpak van de 40 aandachtswijken worden ook de contouren geschetst van het arrangement, dat wordt opgesteld voor wijken die niet tot de 40 geselecteerde wijken behoren. Dit vanwege het feit dat ook in deze wijken sprake kan zijn van een complexe problematiek en er bovendien voorkomen moet worden dat deze wijken niet verder afglijden naar de omstandigheden van de 40 benoemde achterstandswijken. In 2008 wordt er een ‘knelpuntenpot’ geïmplementeerd. Dit houdt in

²⁾ Ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie, *Naar een veiliger samenleving*, oktober 2002.

dat gemeenten een beroep kunnen doen op extra financiële middelen van de rijksoverheid. Aan welke criteria een wijk moet voldoen om hiervoor in aanmerking te komen, is nog onbekend.

Van rampenbestrijding naar crisisbeheersing

In het kader van de fysieke veiligheid is de ontwikkeling van rampenbestrijding naar crisisbeheersing de meest relevante ontwikkeling. Met het Beleidsplan Crisisbeheersing uit 2004 heeft het kabinet expliciet benadrukt dat we in Nederland naast de klassieke rampen ook in toenemende mate rekening moeten houden met ‘moderne’ crises. De crises die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan, zoals de uitbraak van de vogelpest en de SARS-epidemie, hebben laten zien dat de oriëntatie van het bestuur en de hulpverleningsdiensten nog sterk gericht is op de klassieke, objectgebonden rampen, terwijl het noodzakelijk is om ook rekening te houden met grootschalige overstromingen, griep пандemieën, terrorisme en ICT-uitval. Deze crises kunnen zich altijd en vrijwel overal voordoen en hebben een enorme maatschappelijke impact (maatschappelijke ontwrichting).

Het besef dat allerhande gebeurtenissen kunnen leiden tot maatschappelijke ontwrichting neemt toe, maar dit vertaalt zich nog onvoldoende door in de voorbereiding. Het netwerk van partijen beperkt zich veelal nog sterk tot de traditionele hulpverleningsdiensten, terwijl in het tijdperk van crisisbeheersing ook waterschappen en bedrijven in de vitale infrastructuur partners in de crisisbeheersing moeten zijn. De noodzaak en meerwaarde van publiek-private samenwerking op het gebied van crisisbeheersing zijn onlangs door het Landelijk Beraad Crisisbeheersing nog eens benadrukt. Op regionaal en lokaal niveau moet hier concreet invulling aan worden gegeven. Niet alleen door professionals, maar ook door bestuurders. Vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) wordt geïnvesteerd in het verbeteren van het systeem van crisisbeheersing. Door middel van het programma ‘Nationale Veiligheid’, het programma ‘Rampenbestrijding op Orde’ en het programma ‘Bescherming Vitale Infrastructuur’ wordt de voorbereiding op nationaal, regionaal en lokaal niveau versterkt. Op regionaal en lokaal niveau is de veiligheidsregio primair het vehikel waarlangs deze versterking moet plaatsvinden. In de convenanten met de veiligheidsregio’s worden afspraken gemaakt over de bovenregionale crises waarop zij in ieder geval voorbereid moeten zijn. Grootschalige overstromingen (vergelijk. Taskforce Management Overstromingen) en пандemieën moeten in dit kader bijzondere aandacht krijgen. Voor gemeenten betekent dit onder andere dat zij in staat moeten zijn grote aantallen burgers te evacueren.

2.2. Ontwikkelingen op (inter)regionaal niveau

Ondersteuning lokaal veiligheidsbeleid vanuit regio

Op regionaal niveau wordt de komende periode een impuls gegeven aan het lokaal (integraal) veiligheidsbeleid. Vanuit het regionaal college van de politieregio Kennemerland zijn verschillende projecten geïnitieerd, die gemeenten ondersteunen bij het ontwikkelen en uitvoeren van lokaal veiligheidsbeleid. Op deze plek worden de twee voornaamste benoemd.

Het eerste project is ‘Ketenbreed veiligheidsbeeld’ (KVB). Het bestuur, de politie en het Openbaar Ministerie hebben behoefte aan een product waarmee keuzes op het gebied van de aanpak van onveiligheid kunnen worden gemaakt. Hiervoor is het noodzakelijk dat ‘achter de cijfers’ kan worden gekeken en er bijvoorbeeld ook inzicht in oorzaken/verklaringen ontstaat. Met het KVB kan invulling worden gegeven aan informatiegestuurde veiligheidszorg en wordt een basis gelegd voor een effectieve gezamenlijke aanpak. In 2008 wordt naar verwachting een eerste versie van het KVB opgeleverd.

Het tweede initiatief, dat hier van belang is, is de werkgroep integraal veiligheidsbeleid (werkgroep IVB). Met de werkgroep wordt beoogd de ontwikkeling van integraal veiligheidsbeleid in de gemeenten in de regio te stimuleren, te faciliteren en te uniformeren. Eind 2008 moet de werkgroep het volgende opleveren:

- een format Integraal Veiligheidsplan dat gemeenten kunnen gebruiken
- een beschrijving van een modelaanpak IVB

- iedere gemeente heeft een veiligheidsthema omarmd waar die gemeente integraal uitvoering aan gaat geven.

Aandacht voor georganiseerde criminaliteit

Naast aandacht voor de lokale, veelvoorkomende criminaliteit (en de aanpak daarvan) is er op regionaal niveau ook sprake van toenemende aandacht voor de georganiseerde criminaliteit. Dit is van belang, omdat gemeenten veel last (kunnen) hebben van georganiseerde criminaliteit. De economische activiteit in lokale branches raakt erdoor ontwricht, de rechtsorde en integriteit ondergraven en ambtenaren mogelijk gecorrumpeerd. Het gemeentelijk beleid wordt op onderdelen geblokkeerd en verliest aan werkingskracht. Het leefklimaat in wijken en buurten kan verslechteren, de kwaliteit van de woonomgeving kan aangetast raken en groepen inwoners worden direct geconfronteerd met de consequenties van het criminele handelen.

De mogelijkheden van gemeenten om georganiseerde criminaliteit tegen te gaan, zijn eigenlijk heel 'gewoon'. Ze zijn bijvoorbeeld gelegen in goede samenwerking met lokale partners en het opbouwen van een informatiepositie, in kritische vormgeving van gemeentelijke processen met betrekking tot beschikkingen en handhaving en ook in de integrale aanpak van kwetsbare gebieden samen met relevante partijen. Essentieel is dat gemeenten binnen hun mogelijkheden en handelingen zeer effectief kunnen zijn in het belemmeren van georganiseerde criminaliteit. De belangrijkste instrumenten voor gemeenten - naast een scherpe beleidsvoering op het onderwerp, het onderhouden van een informatiepositie en communicatie over het beleid met de samenleving - zijn: vergunningen, aanbestedingen, verordeningen, toezicht en handhaving, integrale gebiedsgerichte aanpak en - last but not least - zorg voor interne integriteit.

In de regio Kennemerland zijn CSV's (criminele samenwerkingsverbanden) actief. Als onderdeel van het veiligheidsbeeld heeft het korps Kennemerland de leden van het regionaal college vertrouwelijk inzicht gegeven in het aantal en de samenstelling van deze CSV's, aan welke strafbare feiten zij zich schuldig maken en op welk niveau zij opereren (lokaal, regionaal (inter)nationaal). Meerdere van deze CSV's opereren op lokaal niveau en kunnen zorgen voor criminaliteit en overlast binnen gemeenten.

Het ministerie van BZK heeft toegezegd dat de komende jaren 6 miljoen EURO wordt ingezet om zes regionale expertisecentra op het vlak van integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit op te zetten. Het ligt voor de hand dat Noord-Holland ook een dergelijk centrum gaat opzetten. Een regionaal expertisecentrum dat aangesloten gemeenten in de regio bedient, loopt minder risico op verlies aan expertise en heeft als bijkomend voordeel dat de kosten van invoering en toepassing die bijvoorbeeld de wet Bibob met zich meebrengt, gedeeld kunnen worden. Wanneer de bestuurlijke aanpak regionaal wordt georganiseerd kan bij de beoordeling van lokale verzoeken, binnen de ruimte die wet- en regelgeving daarvoor laat, informatie worden betrokken die op regionaal niveau beschikbaar is. Daarmee wordt voorkomen dat aanvragers met succes shoppen bij meerdere gemeenten. Het regionaal team ondersteunt dan de lokale teams bij het vergaren van informatie en bundelt informatie uit de lokale teams ten behoeve van regionaal gebruik (voorkomen waterbedeffect). Op regionaal niveau is thans een werkgroep (met een bestuurlijke trekker) actief om hier meer lijn en structuur in aan te brengen.

Crisisbeheersing en de veiligheidsregio

De organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is de afgelopen jaren verschillende malen onderzocht, onder andere naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede en de cafébrand in Volendam. Eveneens zijn over deze organisatie de afgelopen jaren diverse adviezen uitgebracht. De conclusies van onderzoeken en adviezen wijzen steeds in dezelfde richting: de huidige organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing kan en moet beter. De huidige organisatie biedt onvoldoende oplossing voor de steeds complexere en ingrijpendere rampen en crises die ons bedreigen. De Wet op de Veiligheidsregio's beoogt een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening,

rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie te realiseren. Door de aansturing van de brandweer, de geneeskundige hulpverlening en de politie op regionaal niveau te beleggen, is een adequate aansturing gewaarborgd van de diensten die bij de primaire hulpverlening bij rampen en crises worden ingezet. De wet biedt de grondslag voor het instellen van een gemeenschappelijke regeling waaraan de uitvoering van brandweertaken en taken in het kader van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen worden opgedragen.

Los van de uitdaging om de komende jaren een goede Veiligheidsregio Kennemerland te organiseren, gaat de uitdaging in deze regio nog een stap verder. Gelet op het risicobeeld van de regio – Schiphol, het Noordzeekanaal, de ontwikkelingen rondom basisnet en de nabijheid van industriële kernen als Corus en DSM Agro - is het essentieel dat interregionale samenwerking moet worden vormgegeven met aanpalende regio's (Amsterdam-Amstelland, Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland Noord), aangezien incidenten op de genoemde terreinen al deze regio's raken en de capaciteit van alle regio's benut moet worden op het moment dat een calamiteit zich voordoet.

3. Visie op integraal veiligheidsbeleid

3.1. Strategische doelstelling

De strategische doelstelling van het integraal veiligheidsbeleid is een duurzame doelstelling, die voor de lange termijn wordt geformuleerd. De concretisering van de doelstelling vindt plaats op de verschillende inhoudelijke thema's en in de onderliggende uitvoerings- en actieprogramma's. De gemeente Haarlem en haar partners streven de volgende strategische doelstelling na.

De gemeente Haarlem staat voor duurzame sociale en fysieke veiligheid voor alle Haarlemmers en bezoekers van haar gemeente. In Haarlem moet iedereen in een veilige omgeving kunnen wonen, werken en recreëren. Alleen dan kan de stad zich optimaal ontwikkelen in sociaal en economisch opzicht. Partners staan ten dienste van de veiligheid in Haarlem, zijn bereid om over de eigen organisatiegrenzen heen te kijken, accepteren de regierol van de gemeente en spreken elkaar aan op de bijdrage die wordt geleverd aan meer sociale en fysieke veiligheid.

3.2. Uitgangspunten voor beleid en uitvoering

De uitgangspunten beschrijven de principes die in het integraal veiligheidsbeleid van de gemeente Haarlem centraal staan.

Preventie en repressie gaan hand in hand

Zoals ook in het Coalitieakkoord is aangegeven, wordt de combinatie van preventie en repressie om de veiligheid te verbeteren, voortgezet. Preventie en repressie zijn geen tegenpolen, maar moeten juist in het verlengde van elkaar worden gezien. Door middel van repressieve maatregelen moet voor alle burgers duidelijk zijn waar de grenzen liggen in de Haarlemse samenleving. Door preventie en nazorg moet voor alle burgers duidelijk zijn dat de gemeente Haarlem haar burgers niet opgeeft, maar bereid is om te investeren in het verbeteren van de persoonlijke situatie van degenen die (structureel) criminaliteit en overlast veroorzaken of dreigen af te glijden naar de zelfkant van de samenleving. Hierbij is altijd sprake van wederkerigheid: het belang van het individu mag nooit prevaleren boven het belang van de (veiligheid in de) lokale samenleving. Dit betekent dat de individuen die het betreft, bereid moeten zijn om hun gedrag daadwerkelijk te veranderen. Strafrecht en bestuursrecht zijn hierbij altijd de stok achter de deur.

Integraal veiligheidsbeleid vraagt om keuzes

De ervaring leert dat effectief beleid gebaat is bij het maken van keuzes. Niet ieder veiligheidsthema kan met evenveel aandacht worden aangepakt. Dit is ook niet nodig en wenselijk. Het is daarom van belang de belangrijkste, meest urgente veiligheidsthema's te kiezen en deze met extra aandacht aan te pakken. Dit wil niet zeggen dat andere thema's geen aandacht krijgen. De aanpak van criminaliteit en onveiligheid is immers onderdeel van lijnwerkzaamheden van verschillende organisaties. Deze werkzaamheden hoeven echter niet in het integraal veiligheidsbeleid te worden beschreven. Het integraal veiligheidsbeleid beperkt zich tot de thema's die de komende jaren een extra impuls nodig hebben. Ten aanzien van de keuze van de inhoudelijke thema's wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de landelijke en regionale ontwikkelingen, zoals beschreven in het vorige hoofdstuk.

Het beleid is ondersteunend aan de uitvoering

Beleid heeft een functie voor zover het bijdraagt aan de gewenste maatschappelijke effecten en verantwoording over deze effecten kan plaatsvinden. De maatschappelijke effecten worden uiteindelijk in de uitvoering gerealiseerd. Daarom is het belangrijk dat het beleid de uitvoering ondersteunt. Dit betekent dat in het beleid de randvoorwaarden moeten worden gecreëerd waarbinnen de uitvoering optimaal kan

functioneren. Daarnaast heeft het beleid een systeemverantwoordelijkheid voor veiligheid; van het laten benoemen van bestuurlijke prioriteiten tot en met het monitoren van de prestaties van de diverse uitvoerende organisaties (zie ook hoofdstuk 6). Deze nota geeft richting aan het beleid op de lange termijn. In de actieprogramma's staan de (meetbare) doelstellingen, inspanningen en harde afspraken tussen de partijen centraal. Op uitvoerend niveau wordt gewerkt met projectplannen of ketenprocessen, zodat duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is. Het gaat er uiteindelijk om dat gedaan wordt wat is afgesproken. Gebeurt dit niet, dan blijft beleid bij intenties en voornemens zonder dat de burger er iets van merkt.

De gemeente Haarlem heeft de regierol in het lokaal veiligheidsbeleid

Gezien de veelheid aan interventies die nodig zijn om de veiligheid te bevorderen, zijn er bij het integraal veiligheidsbeleid veel partijen betrokken. Samenwerking is nodig om beleid te ontwikkelen, maar vooral om succesvol te zijn in de uitvoering. Samenwerking gaat echter niet altijd vanzelf. Er moet veelal op worden gestuurd door een partij die samenhang in het beleid en de resultaatgerichtheid van de uitvoering bevordert en bewaakt. Dit wordt ook wel de regierol of de regiefunctie genoemd. De regierol in het kader van het integraal veiligheidsbeleid is in de afgelopen jaren steeds meer bij gemeenten komen te liggen en wordt op termijn waarschijnlijk wettelijk verankerd.

De gemeente streeft de komende jaren naar een verdere versterking van de regierol. Vanuit de afdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving wordt een netwerk onderhouden met alle partijen binnen en buiten de gemeente, die van toegevoegde waarde zijn in het kader van beleid en uitvoering (zie ook figuur 1 in de volgende paragraaf en hoofdstuk 6). Ten aanzien van de regierol moet worden beseft dat er in veel gevallen geen formele of financiële basis is om andere partijen te sturen. Dit betekent dat effectiviteit van de regierol ook afhankelijk is van de mate waarin de betrokken partijen de gemeentelijke regierol accepteren en de gemeente ook wil investeren in de kwaliteit van mensen om de regierol met gezag invulling te geven.

Structurele monitoring zorgt ervoor dat partijen aanspreekbaar zijn

Integrale veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen veel partijen. De gemeente Haarlem heeft als regisseur de eindverantwoordelijkheid. Het is essentieel dat de notie van gedeelde verantwoordelijkheid in de praktijk niet leidt tot een situatie waarin de betrokken partijen vooral naar elkaar kijken als het gaat om integrale veiligheid. Daarom vindt de gemeente Haarlem het van belang te investeren in haar informatiepositie op het gebied van veiligheid. Door structureel de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en de voortgang van de in het beleid gemaakte afspraken te monitoren, kunnen partijen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid. Het uitvoeren van de gemaakte afspraken is immers geen vrijblijvende aangelegenheid, maar de kern van datgene waar het om gaat. Structurele monitoring geeft ook het dynamische karakter van veiligheid aan, waarbij actief gewerkt kan worden aan het voorkomen en beteugelen van onveilige situaties. Helaas wordt monitoring nog teveel ingezet als verantwoordingsinstrument en niet als sturingsinstrument om onveiligheid gericht aan te pakken.

De gemeente Haarlem wil ook in regionaal verband verantwoordelijkheid nemen

Uit de in het vorige hoofdstuk geschetste ontwikkelingen is af te leiden dat de zorg voor veiligheid in toenemende mate ook een regionale dimensie kent. Op het gebied van integraal veiligheidsbeleid is er in de regio Kennemerland sprake van een toenemende behoefte om kennis en ervaringen uit te wisselen, gezamenlijk instrumenten te ontwikkelen en standaarden te definiëren (modelaanpak). Hierbij is het vanzelfsprekend van belang oog te hebben voor de democratische legitimatie van deze activiteiten. Het vaststellen van de kaders van het integraal veiligheidsbeleid is en blijft immers een verantwoordelijkheid van de lokale politiek.

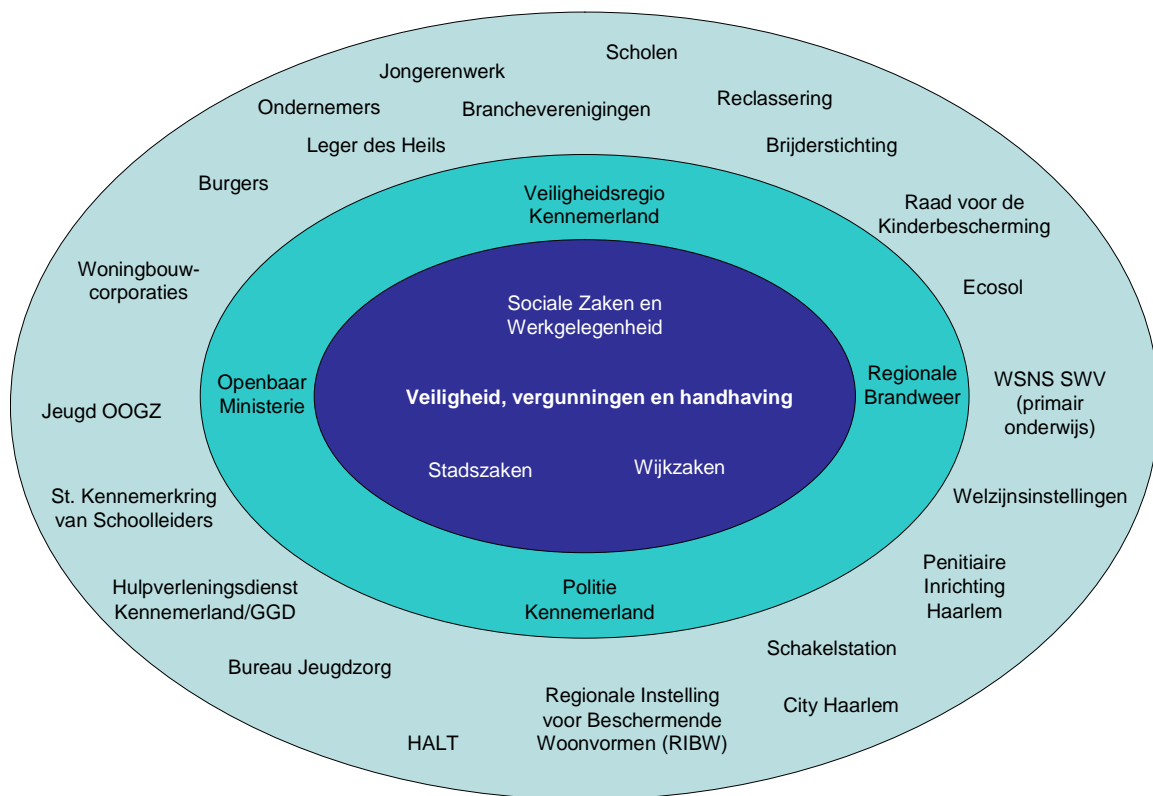
De gemeente Haarlem is bereid om in regionaal verband meer verantwoordelijkheid te nemen. De ervaringen die in Haarlem zijn opgedaan met het integraal of lokaal veiligheidsbeleid kunnen van meerwaarde zijn voor de andere gemeenten in de regio. De gemeente Haarlem is ervan overtuigd dat de

‘producten’ die binnen de gemeente zijn ontwikkeld een goede basis kunnen vormen voor het gezamenlijk ontwikkelen van hulpmiddelen in regionaal verband.

3.3. Strategische veiligheidspartners

De strategische veiligheidspartners zijn de partners die onmisbaar zijn bij het uitvoeren van het integraal veiligheidsbeleid. Of de gewenste maatschappelijke effecten worden gerealiseerd, is uiteindelijk vooral van hen afhankelijk. Het serieus nemen van de regio veronderstelt dat de gemeente Haarlem weet wie haar strategische veiligheidspartners zijn. In de onderstaande figuur worden de strategische veiligheidspartners in verschillende cirkels weergegeven. Het betreft een niet limitatief overzicht, dat vooral tot doel heeft een indruk te geven van de omvang van het netwerk dat bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleid is betrokken. In de binnenste cirkel staan de afdelingen die binnen de gemeente Haarlem in meer of mindere mate betrokken zijn bij (facetten van) het integraal veiligheidsbeleid. In de tweede cirkel staan externe partners, die de zorg voor veiligheid tot hun primaire veiligheid rekenen. In de buitenste cirkel staan partijen, waarvan de zorg voor veiligheid geen kerntaak is, maar die wel nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van het integraal veiligheidsbeleid.

Figuur 1. Strategische veiligheidspartners

Figuur 1 maakt duidelijk dat bij het integraal veiligheidsbeleid een groot aantal (strategische) partners is betrokken. De relatie tussen de gemeente Haarlem en deze partners is divers (gezagsrelatie, subsidierelatie, e.a.). Dit maakt de regiefunctie een complexe, maar tegelijkertijd ook een uitdagende opgave.

3.4. Flankerende beleidsprocessen

Het integraal veiligheidsbeleid van de gemeente Haarlem staat niet op zichzelf, maar is ingebed in verschillende flankerende beleidsprocessen op nationaal, regionaal en lokaal niveau. De volgende beleidsterreinen zijn van belang.

Veiligheid begint bij voorkomen

Pijler 5 van het beleidsprogramma van het kabinet heeft betrekking op de zorg voor veiligheid. De uitwerking hiervan vindt plaats door middel van het project 'Veiligheid begint bij voorkomen'. Dit project kan worden gezien als het vervolg op het veiligheidsprogramma 'Naar een veiliger samenleving'. In 'Veiligheid begint bij voorkomen' staan de volgende zes thema's centraal:

- de aanpak van agressie en geweld
- de aanpak van diefstal
- de aanpak van criminaliteit tegen ondernemingen
- de aanpak van overlast en verloedering
- de persoonsgerichte aanpak van risicojongeren en recidivisten
- de bestrijding van ernstige vormen van criminaliteit.

Op landelijk niveau is het beleid op hoofdlijnen geformuleerd en ligt de nadruk, naast het formuleren van doelstellingen, vooral op het faciliteren van de gemeenten bij de ontwikkeling en uitvoering van hun beleid. Het is van belang om landelijke ontwikkelingen voortdurend te volgen en waar mogelijk gebruik te maken van de instrumenten die worden aangereikt.

Beleidsplan Veiligheidsregio

Met betrekking tot het thema crisisbeheersing is er vooral sprake van regionaal beleid. In de Wet op de Veiligheidsregio's is vastgelegd dat iedere veiligheidsregio een beleidsplan moet vaststellen. Op dit moment wordt hier landelijk een modelplan voor ontwikkeld. Duidelijk is dat dit beleidsplan het Regionaal Beheersplan gaat vervangen. In het beleidsplan worden de noodzakelijke onderdelen, zoals een risico-inventarisatie en een overzicht van het niveau van voorbereiding, in ieder geval opgenomen. Het is van belang om op te merken dat het regionale beleid omtrent de veiligheidsregio direct invloed heeft op het gemeentelijk beleid. Zo zullen afspraken met betrekking tot de gemeentelijke processen ook in Haarlem tot uitvoering moeten worden gebracht.

Kiezen voor jeugd

In 2006 heeft de gemeenteraad de nota 'Kiezen voor jeugd' vastgesteld. In deze nota is de visie op het integraal jeugdbeleid beschreven en zijn de verschillende domeinen van het jeugdbeleid op hoofdlijnen uitgewerkt. Eén van de domeinen van het jeugdbeleid is Jeugd & Veiligheid. Dit domein bevindt zich op het snijvlak van het integraal veiligheidsbeleid en integraal jeugdbeleid. Een goede koppeling tussen beide beleidsterreinen is daarom essentieel. Preventie en repressie moeten immers hand in hand gaan. De afdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving is primair verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het beleid op het gebied van Jeugd & Veiligheid en zorgt voor een optimale afstemming met het integraal jeugdbeleid.

Wijkcontracten: Haarlem, daar teken ik voor!

In het Coalitieakkoord is benadrukt dat de gemeente Haarlem een impuls gaat geven aan het wijkgericht werken, dit door middel van wijkcontracten. Het wijkcontract is een initiatief van de gemeente Haarlem om wijkbewoners, woningbouwverenigingen, de politie, opbouwwerk en andere partners in de wijk meer te betrekken bij de eigen leefomgeving. Het doel hiervan is het verbeteren van de leefbaarheid in de wijk. Hierbij is het belangrijk dat wijkbewoners actief meedenken en meewerken. Onder het motto 'Haarlem, daar teken ik voor!' komen in het wijkcontract afspraken te staan over wie wat wanneer gaat doen in de

wijk. In 2007 zijn vijf wijkcontracten ondertekend. Hiermee zijn bijna 50 wijkprojecten van start gegaan, die een impuls geven aan de leefbaarheid en veiligheid in de pilotwijken. Een deel van het integraal veiligheidsbeleid wordt uitgevoerd via de wijkcontracten. Daarom dient er sprake te zijn van samenhang tussen het stadsbrede integrale veiligheidsbeleid en de activiteiten in de wijken.

4. Veiligheid in Haarlem

4.1. Sociale veiligheid in beeld

Objectieve onveiligheid neemt toe; subjectieve onveiligheid neemt af

Uit de leefbaarheids- en veiligheidsmonitor 2007 blijkt dat ten opzichte van 2005 een toenemend aantal burgers slachtoffer is van criminaliteit. Dit geldt voor vrijwel alle (onderzochte) delictsoorten. Zoals al in het eerste hoofdstuk is aangegeven, neemt de subjectieve onveiligheid af. Haarlemmers voelen zich in vergelijking met 2005 veiliger in hun stad. Dit geldt zowel op stedelijk niveau als in de eigen buurt. Hieruit blijkt dat er niet per definitie een logische samenhang bestaat tussen de objectieve en de subjectieve veiligheid. De objectieve onveiligheid kan toenemen, terwijl de subjectieve onveiligheid afneemt.

De leefbaarheids- en veiligheidssituatie verschilt (aanzienlijk) tussen wijken

Uit de genoemde monitor blijkt dat hondenpoep en zwerfvuil volgens bewoners de belangrijkste problemen zijn in Haarlem als het gaat om leefbaarheid en veiligheid. Op de plaatsen drie tot en met zes staan problemen die met de verkeersveiligheid te maken hebben. Voor vrijwel alle delicten geldt dat bewoners meer dan voorheen slachtoffer zijn geworden van criminaliteit (zowel op stedelijk als op wijkniveau). Zoals in zoveel steden is de veiligheidssituatie niet in iedere wijk identiek. Uit de leefbaarheids- en veiligheidsmonitor blijkt dat de verschillende stadsdelen allen verschillende prioriteiten hebben om een impuls te geven aan de leefbaarheid en veiligheid. Zo is het stadsdeel 'Oude Stad' vooral gebaat bij het oppakken van buurtvernielingen, vernielingen en de verkeersproblematiek, terwijl de focus in bijvoorbeeld het stadsdeel Zuid-West vooral moet liggen op de groenvoorziening en de aanpak van inbraken (vooral in het Haarlemmerhoutkwartier), autodelicten en fietsdiefstal. Zo blijkt uit de leefbaarheids- en veiligheidsmonitor dat ieder stadsdeel een eigen problematiek kent en daarop gedifferentieerd kan worden ingesprongen. Vanzelfsprekend is hierbij een koppeling met het wijkgericht werken (mede door het opstellen van wijkcontracten) cruciaal om die problemen op te pakken die volgens bewoners en professionals het meest urgent zijn.

Overlast en criminaliteit door jongeren vragen om meer aandacht

In het Omnibusonderzoek van de gemeente Haarlem heeft overlast door (groepen) jongeren een vaste plek in de thema's die volgens burgers meer aandacht moeten krijgen. Vooral in het centrum en Schalkwijk is overlast door jongeren voor burgers een belangrijk onderwerp. In Haarlem is het aantal jeugdgroepen op basis van een landelijke inventarisatiemethodiek (de zogenaamde shortlistmethode van Ferwerda) geïnventariseerd. In Haarlem zijn veruit de meeste jeugdgroepen 'hinderlijk'. Die jeugdgroepen die zorgen voor lichte vormen van overlast, maar nog wel voldoende aanspreekbaar en 'autoriteitsgevoelig' zijn. De aanpak van jeugdgroepen dient hand in hand te gaan met de persoonsgebonden aanpak van first offenders, risicojongeren en jeugdige meer- en veelplegers.

De aanpak in Haarlem vindt integraal en op maat plaats: per problematische groep wordt een plan van aanpak uitgevoerd. De politie spoort actief de leiders van de jeugdgroepen op en de gemeente leidt de overige groepsleden (meelopers) door naar preventief/curatief aanbod via de jeugdnetwerken en zorgen voor passende vrijetijds- en sportvoorzieningen. Stadsbreed voert de gemeente de regie, monitort zij de resultaten via de driehoek en faciliteert en ondersteunt zij de deelnemende partijen door het beschikbaar

stellen van de benodigde instrumenten. De zorg en welzijnspartijen (onder andere DMO en GGD) investeren (tevens) in een preventieve aanpak. Deze moet de groei van de groepen met nieuwe aanwas verminderen.

In de binnenstad is sprake van cumulatie van verschillende veiligheidsproblemen

Overlast door dak- en thuislozen, criminaliteit door veelplegers, uitgaansgeweld en georganiseerde criminaliteit door criminele samenwerkingsverbanden zijn problematieken die zich grotendeels concentreren in de binnenstad van Haarlem. Haarlem heeft één van de mooiste winkelgebieden van Nederland en wil ook graag het imago van een veilige en prettige binnenstad behouden. Om die reden is het belangrijk om aan de veiligheidsproblematiek in de binnenstad effectief invulling te geven om een prettig woon- en verblijfsklimaat te consolideren, dan wel nog verder te versterken. De bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit is hierbij essentieel.

Belangrijk is dat de (politie)cijfers op de bovengenoemde probleemgebieden actueel zijn en ook actueel worden gehouden. Om daadwerkelijk probleemgericht te werken, is het cruciaal dat achter de cijfers (zie ook de eerdere opmerkingen over het ketenbreed veiligheidsbeeld) ook duidelijk wordt welke daders/dadergroepen schuil gaan, zodat gericht gewerkt kan worden aan het onttrekken van deze groepen uit de binnenstad en tegelijkertijd de dader/dadergroepen perspectief wordt gegeven op een bestaan dat de samenleving niet tot last is. Ook voor deze problematiek geldt een combinatie van repressie en zorg, die de roep om regie en samenwerking verder versterkt.

4.2. Fysieke veiligheid in beeld

Het aantal objectgebonden risico's is relatief beperkt

In opdracht van de Veiligheidsregio Kennemerland is onlangs een risico-inventarisatie uitgevoerd in alle gemeenten in de regio. Hieruit komt naar voren dat het aantal objectgebonden risico's in de gemeente Haarlem relatief beperkt. Het gaat om de volgende risico's:

- een ongeval met brandbare/explosieve stoffen: er is een drietal tankstations in Haarlem dat voor dit risico zorgt
- een ongeval met giftige stoffen: de kunstijsbaan en de Merck Sharp & Dome zorgen voor dit risico
- een brand in een gebouw: de Ikea is, gezien het grote aantal bezoekers op jaarbasis (ongeveer 2,5 miljoen), een risico-object.

Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de regionale risico's (zie paragraaf 2.2).

De kans op een grootschalige overstroming is klein, maar niet ondenkbaar

De gemeente Haarlem ligt in het gebied van Dijkkring 14. Dijkkring 14 is de grootste dijkkring van Nederland. Op het moment dat Nederland te maken krijgt met een extreem zware storm stijgen de waterstanden in de zee mogelijk dusdanig dat de waterkeringen het kunnen begeven. De kans hierop is weliswaar klein³⁾, maar de impact is enorm. De gemeente Haarlem ligt binnen het lager gelegen gebied binnen Dijkkring 14. Dit zorgt ervoor dat een overstroming uit zee waarschijnlijk tot (zeer) hoge waterstanden binnen de gemeente Haarlem leidt. Dit betekent dat de gemeente moet zijn voorbereid op het uitvoeren van een grootschalige evacuatie. Het gaat hierbij enerzijds om het bieden van handelingsperspectief aan burgers die zichzelf kunnen redden (voorlichting, communicatie, inrichten van de shelterlocaties) en anderzijds om het evacueren van de burgers die kunnen worden aangemerkt als niet-zelfredzaam (verzorgingstehuizen, e.a.).

³⁾ In de Wet op de Waterkeringen wordt uitgegaan van 1 op de 10.000 jaar.

5. De inhoudelijke prioriteiten tot en met 2010

5.1. De gemaakte keuzes en argumentatie

Eén van de uitgangspunten van deze nota is dat een veilig Haarlem om keuzes vraagt: veiligheid is een breed terrein en het is niet mogelijk om aan alle thema's evenveel aandacht te besteden. Vanzelfsprekend is er vanuit de gemeente en de partners aandacht voor alle relevante thema's, maar het beleid concentreert zich de komende jaren vooral op de thema's die een extra impuls nodig hebben (prioritaire thema's). De prioritaire thema's worden uitgewerkt in actieprogramma's of zijn onderdeel van de aanpak op het gebied van wijkveiligheid (wijkcontracten). De overige thema's krijgen aandacht vanuit de reguliere lijnwerkzaamheden van gemeente en partners (soms ook regionaal), ook wel 'going concern' genoemd. In de afgelopen maanden is in overleg met de betrokken partners vastgesteld dat de volgende thema's de komende jaren extra aandacht verdienen:

- Jeugd & Veiligheid
- Veilige binnenstad
- Wijkveiligheid
- Branden en crises.

Het thema Veilige binnenstad is gekozen, omdat er sprake is van een cumulatie van problemen in de binnenstad. De verwachting is dat een integrale, gebiedsgerichte benadering meer effectiviteit sorteert dan een stadsbrede benadering op thema's. De aanpak op het gebied van de veilige binnenstad sluit aan bij de bredere aanpak van de binnenstad. Het actieprogramma Veilige binnenstad is als bijlage in deze nota opgenomen.

Het thema Jeugd & Veiligheid is gekozen, omdat de overlast en criminaliteit door jongeren in Haarlem om meer aandacht vragen. Daarnaast past de keuze van het thema binnen de landelijke lijn die is ingezet om enerzijds de preventiekracht van het beleid te versterken en anderzijds door middel van repressie duidelijk te maken wat wel en niet wordt getolereerd. Het actieprogramma Jeugd & Veiligheid is als bijlage bij deze nota gevoegd.

Door middel van het wijkgericht werken wordt invulling gegeven aan de zorg voor veiligheid in de woon- en directe leefomgeving van burgers. De aandacht richt zich in eerste instantie op de wijken die qua veiligheid en leefbaarheid een impuls nodig hebben. Op deze manier kan er ook gericht worden gewerkt aan het verkleinen van de verschillen tussen de veiligheidssituatie in wijken (zie ook het vorige hoofdstuk).

Het voorkomen en effectief bestrijden van branden en crises is het voornaamste doel binnen het domein van de fysieke veiligheid. Gezien de impact die branden en crises op de lokale samenleving hebben, vraagt de zorg voor de fysieke veiligheid voortdurend om aandacht. Daarom is ook dit thema onderdeel van deze nota.

Het is van belang op te merken dat de ordening van thema's, die binnen de gemeente Haarlem is gemaakt, afwijkt van die in het Kernbeleid Veiligheid. Dit neemt niet weg dat de gemeente Haarlem aan het grootste deel van de in het kernbeleid genoemde thema's extra aandacht besteedt. De andere thema's van het Kernbeleid Veiligheid worden binnen de reguliere lijnwerkzaamheden opgepakt. Hieraan liggen veelal eerder vastgestelde beleidskaders ten grondslag (bijvoorbeeld ten aanzien van evenementen). In tabel 1 worden alle veiligheidsthema's uit het Kernbeleid Veiligheid genoemd en wordt aangegeven op welke wijze de gemeente Haarlem hier aandacht aan besteedt (actieprogramma Jeugd & Veiligheid, actieprogramma Veilige binnenstad, Wijkveiligheid of 'going concern').

Tabel 1. De inbedding van de veiligheidsthema's van het Kernbeleid in de gemeente

Veiligheidsveld	Veiligheidsthema	Inbedding in Haarlem
Veilige woon- en leefomgeving	Overlast tussen bewoners/botsende leefstijlen	Wijkveiligheid
	Verloedering/kwaliteit woonomgeving	Wijkveiligheid
	Onveiligheidsgevoelens	Wijkveiligheid
	Huiselijk geweld	Jeugd & Veiligheid
	Geweld op straat	Veilige binnenstad
	Woninginbraak	Going concern
	Voertuigcriminaliteit	Going concern
	Overige veelvoorkomende vormen van criminaliteit	Going concern
	Drugs- en alcoholoverlast	Veilige binnenstad
Bedrijvigheid en veiligheid	Winkelcentra	Veilige binnenstad Wijkveiligheid
	Bedrijventerreinen	Going concern
	Uitgaan/horeca	Veilige binnenstad
	Toerisme en onveiligheid	Going concern
	Grootschalige evenementen	Going concern
Jeugd & Veiligheid	Overlastgevende jeugdgroepen	Jeugd & Veiligheid
	Criminele jeugdgroepen	Jeugd & Veiligheid
	Alcohol en drugs	Jeugd & Veiligheid
	Individuele criminele jongeren	Jeugd & Veiligheid
	Veilig in en om School	Jeugd & Veiligheid
	12-minners	Jeugd & Veiligheid
Fysieke veiligheid	Verkeersveiligheid	Going concern
	Brandveiligheid gebouwen	Branden en crises
	Risico's gevaarlijke stoffen/externe veiligheid	Branden en crises
	Risico's natuurrampen	Branden en crises
	Risico's infectieziekten	Branden en crises
Integriteit en veiligheid	Radicalisering	Jeugd & Veiligheid
	Terrorisme	Branden en crises
	Georganiseerde criminaliteit	Veilige Binnenstad
	Bestuurlijke integriteit	Veilige Binnenstad

Bovenstaande tabel maakt duidelijk dat een groot deel van de veiligheidsthema's uit het kernbeleid binnen de inhoudelijke prioriteiten van deze nota vallen. De overige thema's krijgen aandacht vanuit de lijnwerkzaamheden van de gemeente, de politie, de veiligheidsregio en andere partners. Hierbij is het nog van belang op te merken dat er ook vanuit verschillende regionale samenwerkingsverbanden, waarvan de gemeente Haarlem een onderdeel is, wordt gewerkt aan de bovengenoemde thema's. Hierbij kan worden gedacht aan de werkgroep rondom de criminele samenwerkingsverbanden (CSV's) en het regionaal platform criminaliteitsbestrijding (RPC).

5.2. Jeugd & veiligheid

De gemeente Haarlem streeft naar een gemeente waarin jongeren zich in uiteenlopende opzichten goed kunnen ontwikkelen, zodat zij ten behoeve van zowel het eigen belang als het belang van de (lokale) samenleving een toekomstperspectief hebben. Het gedrag van het overgrote deel van de jeugd past binnen dit streefbeeld, maar de problemen van een kleine groep jongeren lijkt zich te verharderen. Er is sprake van

een groeiende botsing tussen verschillende gebruikers van de publieke ruimte. Hierbij lijkt steeds meer een jeugdovriendelijke sfeer te ontstaan. Haarlem is hierin overigens geen uitzondering: er is sprake van een landelijke bezorgdheid over de zogenaamde risicojongeren (zie ook hoofdstuk 2). Dit is ook de reden dat dit thema zowel in de prestatieafspraken met de politie als in landelijke project Veiligheid begint bij voorkomen een centrale plek heeft gekregen. Door vroegtijdig aandacht te besteden aan zorgelijke ontwikkelingen binnen de jeugd is het mogelijk om de bijdrage van jongeren aan de lokale samenleving te optimaliseren. Dit is er ook de reden van dat Jeugd & Veiligheid een prioritair thema is en is uitgewerkt in een actieprogramma (zie bijlage).

Hoofddoelen Jeugd & Veiligheid

De aandacht binnen het actieprogramma richt zich op twee sporen:

- *preventie* (gedrag vindt nog niet plaats): het tegengaan van situaties en gedrag, die een voedingsbodem kunnen zijn voor jeugdcriminaliteit door middel van signalering en interventie
- *repressie en nazorg/curatie* (gedrag vindt al plaats): het tegengaan van overlastgevend en crimineel gedrag door jongeren door een gedifferentieerde aanpak, die past bij de mate waarin in groepsverband wordt opgetreden en aansluit bij de 'ernst' van het gedrag.

In de actieprogramma's zijn deze doelstellingen specifiek uitgewerkt naar de volgende onderdelen:

- 1) minder alcohol- en drugsgebruik
- 2) minder overlast en minder jeugdcriminaliteit
- 3) meer inzicht in de (eventuele) problematiek rondom Jeugd & Identiteit.

5.3. Binnenstad

In de binnenstad van Haarlem is, net zoals in andere grote steden, sprake van een concentratie van problematiek. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- overlast: veelplegers en dak- en thuislozen bewegen zich vooral in en rond de binnenstad en dit zorgt voor overlast en gevoelens van onveiligheid. Ondanks alle inspanningen blijft de problematiek rondom dak- en thuislozen en verslaafden toenemen
- uitgaansgeweld: het uitgaansgeweld vertegenwoordigt een (substantieel) deel van het (totale) geweld dat in Haarlem plaatsvindt
- twijfelachtige integriteit van prostitutiebedrijven: van enkele prostitutiebedrijven wordt vermoed dat zij zich schuldig maken aan (georganiseerde) criminaliteit (witwassen, e.a.).

Het gegeven dat in de binnenstad verschillende onveiligheidsproblemen bij elkaar komen, maakt een integrale, gebiedsgebonden aanpak noodzakelijk. In deze nota worden de doelstellingen gedefinieerd. De verdere uitwerking hiervan heeft plaatsgevonden in een actieprogramma (zie bijlage). Door extra aandacht te besteden aan de veiligheidssituatie in de binnenstad zorgen we ervoor dat de binnenstad levendig en vitaal blijft. Een veilige binnenstad is immers in ieders belang.

Hoofddoelen Veilige binnenstad

Als het gaat om een veilige binnenstad gaat het in de kern om het creëren van een veilig gebied voor bewoners en bezoekers. Om dit te bereiken, zijn de volgende hoofddoelen geformuleerd:

- 1) veiliger uitgaan in Haarlem
- 2) minder overlast en vernielingen in de binnenstad
- 3) bevordering van de integriteit van de ondernemingen in de binnenstad van Haarlem.

5.4. Wijkveiligheid

De beleving van (on)veiligheid in de woon- en leefomgeving wordt vooral bepaald door de veiligheidssituatie in de wijk. Een deel van de veiligheidsproblematiek in de stad is wijkspecifiek en moet daarom ook op het niveau van de wijk worden aangepakt. Deze schaal biedt ook de mogelijkheid om concrete verbindingen te leggen tussen activiteiten van de gemeente, de politie, de bedrijven, de bewoners en andere partners.

De basis voor de aanscherping van het wijkgericht werken in Haarlem is gelegd in het Coalitieakkoord. De wijkaanpak richt zich op het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in vijf pilotwijken. Hierbij richt de aandacht zich op de voornaamste, door burgers ervaren, problemen. De wijkaanpak vraagt, naast de bestuurlijke en ambtelijke inzet en de commitment van partners, ook om betrokkenheid van burgers. Het uitgangspunt van de aanpak is het maken van harde afspraken over wie wat gaat doen om meer leefbaarheid en veiligheid te bereiken. De wijkcontracten zijn het instrument om deze afspraken te maken. De wijkcontracten geven daarmee ook uitvoering aan de ambities die in deze nota zijn beschreven.

Hoofddoelen wijkveiligheid

- 1) het verbeteren van de leefbaarheid in de wijk
- 2) het verbeteren van de veiligheid in de wijk.

5.5. Branden en crises

De opkomst van de veiligheidsregio, de regionalisering van de brandweer, de verbreding van rampenbestrijding naar crisisbeheersing, het toenemende belang van loopbaanbeleid en de intensivering van samenwerking met partners in het kader van integrale veiligheid: het zijn voorbeelden van ontwikkelingen die zich afspelen in de omgeving van en impact hebben op de brandweezorg in Haarlem.

Er is een aantal thema's dat de komende periode bijzondere aandacht vraagt en waarbij goed nagedacht moet worden over de impact op de gemeente Haarlem en de positie die de stad daarin wil innemen en welk zorgniveau gewenst is. Hierna wordt kort op de inhoudelijke thema's ingegaan omtrent brandweezorg, toezicht en handhaving en crisisbeheersing.

Brandweezorg

Brandweezorg omvat alle schakels van de veiligheidsketen: van proactie tot nazorg. In de achterliggende jaren is – mede na de inspectierapporten - geïnvesteerd in de kwaliteit van de brandweezorg. Dit heeft ertoe geleid dat er op het gebied van brandweezorg een goed kwaliteitsniveau geleverd kan worden. Dit niveau moet worden vastgehouden en op onderdelen worden verbeterd. Te denken valt hierbij aan de volgende onderdelen:

- het doorontwikkelen van het beleidsveld proactie en de rol als gesprekspartner in het kader van planologie en ruimtelijke inrichting
- het waarborgen van de inbreng van brandveilig gebruik- en procescoördinatie in relatie tot de komst van de Omgevingsvergunning en het Gebruiksbesluit
- het optimaliseren van de organisatie en registratie van opleiden & oefenen, waarbij rekening wordt gehouden met de nieuwe Leidraad Oefenen en het Besluit Brandweerpersoneel
- het waarborgen van het maximale overschrijdingspercentage met betrekking tot de opkomsttijden van 8%, waarbij aandacht is voor de effecten van verkeersbelemmerende maatregelen (30 km-zones)
- het benutten van het klantperspectief (nazorg) in het kader leren & verbeteren.

Toezicht en handhaving

'Het einde van de gedoogcultuur' is een ontwikkeling die zich de laatste jaren heeft voltrokken: mede vanuit de rijksoverheid is een grote nadruk komen te liggen op het handhaven van de regels die we met elkaar hebben afgesproken. Al vanaf het eind van de jaren '90 wordt – mede als gevolg van het programma

‘Handhaven op niveau’ – gesproken over programmatisch en integraal handhaven. Toch leert de ervaring dat een efficiënt en effectief systeem van handhaving niet gemakkelijk te organiseren is.

De kerntaak van de brandweer in het kader van toezicht en handhaving heeft betrekking op de fysieke veiligheid in het algemeen en de brandveiligheid in het bijzonder. Dit neemt echter niet weg dat de brandweer op dit gebied breder kijkt dan deze aspecten. Alleen dan kan immers invulling worden gegeven aan integrale handhaving. De rol van de gemeente is in dit verband essentieel, omdat zij enerzijds opdrachtgever is in het kader van de lokale taken van de brandweer en anderzijds ook verantwoordelijk is voor andere vormen van toezicht en handhaving. De gemeente Haarlem streeft vanuit dit besef naar een efficiënte en effectieve invulling van integrale handhaving.

Crisisbeheersing

In de afgelopen jaren is er in Nederland een toenemend besef ontstaan dat de oriëntatie op zware ongevallen en rampen moet worden verbreed met een oriëntatie op crises. Dit betekent dat er niet alleen aandacht is voor zware ongevallen en objectgebonden risico’s (industrielocaties, e.a.), maar ook voor risico’s die niet direct zijn verbonden aan de kenmerken van een gebied, maar zich overal voor kunnen doen. Hierbij kan worden gedacht aan een griep пандemie, uitval van vitale infrastructuur (stroomstoring, e.a.) en terrorisme. Binnen *crisisbeheersing* kan een onderscheid worden gemaakt tussen risico- en crisismanagement. Risicomanagement richt zich op het reduceren van het risico, zodat de kans op een crisis wordt verkleind. Dit kan door oorzaken aan te pakken of de weerbaarheid te vergroten. Crisismanagement richt zich daarentegen op het bestrijden van de effecten van een crisis. Het gaat simpelweg om een verschil in de vertreksituatie: bij risicomanagement wordt al het mogelijke gedaan om te voorkomen dat ‘iets’ niet gebeurt, terwijl bij crisismanagement de gebeurtenis als uitgangspunt voor het handelen wordt genomen. Op lokaal en regionaal niveau is bij risicomanagement een groot aantal (publieke en private) partijen betrokken.

Zoals bekend is het versterken van de crisisorganisatie (op regionaal en lokaal niveau) vooral een taak die op het niveau van de Veiligheidsregio verder wordt uitgewerkt. Tegelijkertijd zijn er ook organisatorische uitdagingen die op lokaal niveau een impuls behoeven (alarmering, borging gemeentelijke processen, kwaliteit bestuurders vergroten voor hun rol, etc.). In dit hoofdstuk wordt enkel ingegaan op de inhoudelijke thema’s voor de noodzakelijke inhoudelijke versterking van crisisbeheersing in Haarlem (en weten waarop de organisatie/systeem gericht dient te zijn).

Hoofddoelen Crisisbeheersing:

- 1) een actueel en bekend beeld van risico’s in gemeente en regio (bij alle sleutelfunctionarissen)
- 2) aansluiting realiseren van regionaal crisisplan en (gemeentelijke) deelplannen
- 3) de implicaties doordenken van andersoortige risico’s (terrorisme, radicalisering, water / overstromingen, pandemieën, et cetera).

6. Versterken van het systeem

6.1. Integraal veiligheidsbeleid betekent samenwerken

Integrale veiligheid bestaat bij de gratie van samenwerking tussen een groot aantal lokale en regionale partijen. Hierbij is het van belang te beseffen dat de onderlinge verhoudingen tussen deze partijen een divers karakter hebben. Er is sprake van subsidierelaties, gezagsrelaties, maar ook van volledig horizontale relaties. Dit betekent dat het sturen op de samenwerking die nodig is voor het effectief ontwikkelen én uitvoeren van beleid geen gemakkelijke opgave is. Het is echter een opgave waarvoor de gemeente Haarlem zich voortdurend gesteld ziet. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze waarop de gemeente Haarlem deze opgave wil invullen. Dit onder de noemer van 'het versterken van het systeem'. In de volgende paragraaf wordt aandacht besteed aan de regie en grip op het lokaal integraal veiligheidsbeleid. In de derde paragraaf wordt beschreven welke vragen/ opgaven aan de orde zijn wanneer vanuit een breder perspectief naar samenwerking in het veiligheidsbeleid wordt gekeken.

6.2. Regie en grip op het lokaal integraal veiligheidsbeleid

De gemeente Haarlem heeft de ambitie om haar regierol in het lokaal veiligheidsbeleid de komende jaren te versterken. Ten behoeve hiervan wordt in deze bestuursperiode concreet het volgende ondernomen:

- het versterken van wijkgericht werken
- het versterken van de persoonsgerichte aanpak (veiligheidshuis)
- het invoeren van programmamanagement
- het doorontwikkelen van de adviesrol van de burgemeester.

De eerste twee maatregelen/ initiatieven hebben vooral een extern karakter, terwijl de laatste twee een meer intern (organisatorisch) karakter hebben. Ze zijn echter allemaal nodig om de regie en grip op het lokaal integraal veiligheidsbeleid te versterken.

Het versterken van wijkgericht werken

In deze nota is al vaker benadrukt dat de gemeente Haarlem een verschuiving van beleid naar uitvoering wil realiseren. Uitvoering krijgt in veel gevallen gestalte in de wijken waar burgers wonen, leven en soms ook werken. Door middel van het sluiten van wijkcontracten worden in een aantal wijken op een zeer concreet niveau afspraken gemaakt wie wat gaat doen. De gemeente Haarlem heeft hierop de regie en zal partijen aanspreken wanneer zij de gemaakte afspraken niet waarmaken. Het is vanzelfsprekend zaak dat de gemeente de haar toebedeelde activiteiten ook volgens afspraak uitvoert. Door de coördinerende verantwoordelijkheid voor de aanpak in een specifieke wijk te beleggen bij het gemeentebestuur is er ook sprake van bestuurlijke regie.

Het invoeren van programmamanagement

Programmamanagement is een instrument om invulling te geven aan de regierol. In een programma wordt gedefinieerd welke doelen de veiligheidspartners gezamenlijk willen bereiken, welke resultaten hiervoor moeten worden gerealiseerd en wie hiervoor wat gaat doen. De programmamanager stuurt op de inspanningen van alle betrokken partijen en is zo in staat om de veiligheidspartners daadwerkelijk met elkaar te verbinden. In dit verband wordt ook wel gesproken van 'sturen op samenhang'.

Programmamanagement is een handvat om tijdelijk en doelgericht extra aandacht te organiseren. De politie heeft in haar visiedocument 'Politie in Ontwikkeling' programmamanagement ook benoemd als wenselijke manier om de samenwerking in het kader van de zorg voor lokale veiligheid vorm te geven.

De actieprogramma's, die als bijlage bij deze nota zijn gevoegd, zijn op basis van de principes van programmamanagement opgezet. In 2008 worden twee veiligheidsmanagers aangesteld die verantwoordelijk worden voor de uitvoering van de actieprogramma's. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de prioritaire thema's in de uitvoering ook daadwerkelijk prioriteit krijgen en de gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd. Een essentiële voorwaarde hiervoor is dat de gemeentelijke organisatie en partners bekend zijn met deze manier van werken en bereid zijn de consequenties te dragen.

Het doorontwikkelen van de adviesrol van de burgemeester

De burgemeester heeft in het kader van de openbare orde een aantal belangrijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, die onder andere zijn gebaseerd op de Gemeentewet en Politiewet. Het is essentieel dat de burgemeester in het totale takenpakket op het gebied van veiligheid wordt ondersteund en geadviseerd. Het doorontwikkelen van deze adviesrol is in toenemende mate van belang. Zo nemen de bevoegdheden van de burgemeester om in te grijpen in het publieke, maar ook in het private (huiselijke) domein, toe. Zo heeft de burgemeester onder andere de bevoegdheid om een gebiedsverbod in te stellen en wordt er in de Tweede Kamer op korte termijn definitief besloten over de invoering van het huisverbod. Het is vanzelfsprekend essentieel dat de burgemeester wordt geadviseerd over de uitoefening van deze bevoegdheden. Met de doorontwikkeling van de adviesrol wordt beoogd proactiever om te gaan met de verschillende ontwikkelingen die in het kader van het portefeuillehouderschap van belang zijn.

Het versterken van de persoonsgerichte aanpak

Criminaliteit en overlast zijn in essentie altijd het gevolg van het gedrag van mensen. Een persoonsgerichte aanpak is daarmee per definitie onderdeel van de totaalaanpak. De gemeente overweegt om – conform landelijke ontwikkelingen en wensen (Veiligheid begint bij voorkomen) – een veiligheidshuis in te richten. Dit ten behoeve van de persoonsgerichte aanpak van diverse dadergroepen (veelplegers, jeugd, huiselijk geweld, overlastveroorzakers). Op dit moment worden de mogelijkheden om tot een veiligheidshuis te komen onderzocht. Door middel van een veiligheidshuis kan, zo blijkt ook uit ervaringen elders, invulling worden aan het gewenste evenwicht tussen preventie en repressie en kan er gericht worden gewerkt aan het afstemmen van vraag en aanbod. Het komt immers nog te vaak voor dat het beschikbare aanbod leidend is in de aanpak van dadergroepen. Toegroeien naar een veiligheidshuis in Haarlem kan een stimulans zijn om de samenwerking tussen instanties een impuls te geven. Voor het verminderen van het aantal veelplegers, notoire overlastveroorzakers en harde kernjongeren is het verbeteren van de samenwerking tussen de partners in Haarlem één van de belangrijke ontwikkelopgaven.

6.3. Samenwerking bezien vanuit een breder perspectief

Voor de gemeente Haarlem als centrumgemeente in Kennemerland is het belangrijk dat samenwerking bezien wordt vanuit een breder perspectief. Veiligheid is een thema dat steeds vaker een impuls krijgt op bovenlokaal niveau. De politie en het OM zijn bijvoorbeeld op regionaal niveau georganiseerd en ook voor de brandweer is het besluit tot 'regionalisering' genomen. Het is logisch en begrijpelijk dat er vanuit deze veiligheidspartner druk ontstaat op de gemeente Haarlem om 'regionaal te denken', al moet hierbij overigens wel nadrukkelijk rekening worden gehouden met het lokale karakter van de gezagsverantwoordelijkheid richting uitvoeringsorganisaties.

Met de introductie van de veiligheidsregio en de daarin benodigde multidisciplinaire samenwerking worden de grenzen van het 'veiligheidsstelsel' in Haarlem verder verkend. Hieraan gekoppeld spelen de vraagstukken rondom de (inter)regionale GMK en de regionalisering van de Brandweer. Zoals al eerder benoemd is door het veranderende risicobeeld (Schiphof, overstromingen, Noordzeekanaal, terrorismedreiging, et cetera) ook de oriëntatie op interregionale samenwerking essentieel. De vraag is telkens of de schaal van de regio voldoende is om de veiligheid te kunnen borgen en bovendien zal

nagegaan moeten worden of er vanuit aanpalende regio's geen effecten teweeg worden gebracht die voor Haarlem nadelig kunnen uitwerken. Als voorbeeld: als Amsterdam veel stringenter gaat handhaven ter ontmanteling van CSV's, dan wil je als Haarlem niet dat deze CSV's 'eieren voor hun geld kiezen' en de uitwijk nemen naar Haarlem (dit vraagt derhalve om een organisatie die hiertegen bestand is en weet wat er in andere regio's gebeurt en samen optrekken cruciaal is).

Om de samenwerkingsopgave verder invulling te geven, is het zinvol om dit vanuit vaste (theoretische) kaders vorm te geven. Wij constateren dat de aanpak van veiligheidsvraagstukken in Haarlem op verschillende bestuurlijke platforms is georganiseerd. Soms regionaal (veiligheidsregio), soms interregionaal (veiligheid Noordzeekanaal), soms intergemeentelijk (BIBOB), soms lokaal/sublokaal (integraal veiligheidsplan). Het lijkt alsof bovenlokale en regionale samenwerking zich beperkt tot operationele en op zichzelf staande initiatieven welke bij toeval tot stand zijn gekomen. Het ontbreekt aan meer gestructureerde overwegingen; wanneer en waarom wordt samenwerking gezocht, welke schaal past het beste bij de aard (inhoud) van het veiligheidsvraagstuk en hoe kan maximaal recht worden gedaan aan de democratische verantwoording (legitimatie)?

Cruciaal is dat de inhoud van het vraagstuk de schaal van aansturing bepaalt. Welke schaal en samenwerkingsvorm biedt de meeste kans op een succesvolle aanpak van het veiligheidsvraagstuk? Bij schaal spelen factoren als betrokkenheid (gevoelde urgentie), gevoelde verantwoordelijkheid (bijvoorbeeld tegengaan van het 'waterbed-effect'), noodzaak voor eenduidig beleid (herkenbaarheid bij burgers) en democratische legitimatie een rol. Los hiervan kan het ook een strategische overweging zijn om een bepaalde schaal te kiezen of om bewust inhoud te geven aan veiligheidsbeleid op regionaal niveau. Per schaal moet worden nagedacht over een passende samenwerkingsvorm.

Bij de te kiezen samenwerkingsvorm gaat het met name om afwegingen met betrekking tot de gewenste mate van invloed, efficiëntie en effectiviteit. Samenwerken is altijd doelgericht en tijdsgebonden en wordt gekenmerkt door begrippen als verantwoordelijkheid, afhankelijkheid, netwerken en beïnvloeding. Als zodanig is de keuze voor samenwerken altijd een strategische keuze.

7. Randvoorwaarden

7.1. Planning en control

De nota geeft richting aan de activiteiten en werkzaamheden die de komende periode verricht gaan worden. De nota maakt inzichtelijk dat veiligheid een dynamisch onderwerp is. Het is om die reden belangrijk dat niet alleen gemonitord wordt op de onderdelen die de komende jaren doorwrocht worden opgepakt (Veilige binnenstad, Jeugd & Veiligheid, Wijkveiligheid, Branden en crisis), maar er ook stelselmatig wordt bijgehouden welke ontwikkelingen er op de gemeente afkomen (en mogelijk van antwoorden moeten worden voorzien). De gemeente zal werken aan een monitorsysteem waarin periodiek overzichtelijk wordt aangegeven welke resultaten en effecten gerealiseerd worden en waar mogelijk bijstelling nodig is. Niet alleen ligt de focus op de verantwoording, maar juist ook op de sturing om de goede dingen te doen die de gewenste opbrengsten genereren.

Op basis van het voorgaande gelden voor deze nota qua planning en control de volgende uitgangspunten:

- het vertrekpunt voor de planning en control vormen de beleidsvoornemens zoals vastgelegd in deze nota
- de beleidsvoornemens plus de *going concern* activiteiten worden vertaald in een meerjarige planning van activiteiten (via de actieplannen). Dit resulteert in een (financiële) begroting voor het eerstvolgende jaar, alsmede in een financiële meerjarenraming
- het bewaken van de uitvoering van activiteiten door middel van voortgangsrapportages zorgt ervoor dat de bedrijfsvoering ‘in control’ (beheersbaar) blijft
- dit kan leiden tot bijstelling van activiteiten en/of processen dan wel het heroverwegen en zo nodig aanpassen van voorgenomen beleid.

Belangrijk is dat de gemeente stimuleert dat de verschillende partijen de komende jaren goed aansluiten op de planning- en controlcyclus van de gemeente. De inhoud van het werk heeft de afgelopen jaren steeds meer aandacht gekregen en dat leidt er ook toe dat er zowel naar kwalitatieve als kwantitatieve ontwikkelingen rondom veiligheid wordt gekeken. Naast de stroomlijning van de diverse planning- en controlcycli, is het wezenlijk om met elkaar de veiligheid vanuit de inhoud integraal te versterken. Dit om de slag van papier naar praktijk te versterken.

7.2. Financiën

Ten aanzien van de financiën geldt dat het van belang is een onderscheid te maken tussen de reguliere werkzaamheden (*going concern*) en de actieprogramma's (waarin verschillende projecten zijn ondergebracht). De reguliere werkzaamheden worden gefinancierd vanuit het afdelingsbudget. Het gaat hierbij vooral om de financiële middelen die gepaard gaan met de inzet van het eigen personeel. De financiële middelen die nodig zijn voor het uitvoeren van de actieprogramma's zijn in kaart gebracht (zie bijlage: actieprogramma's). De activiteiten, dit zijn veelal projecten, die vallen onder de actieprogramma's worden gefinancierd met tijdelijke middelen, die voortvloeien uit de GSB-gelden. Het is van belang op te merken dat deze middelen tot en met 2009 beschikbaar zijn en dat daarna nadere prioritering en voorstellen voor dekking volgen.